

Cestovní zpráva

<http://www.techlib.cz/>

NTK

Národní technická knihovna
National Library of Technology

XVII. zasadnutie Národnej komisie pre služby SR Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave, SR 3. – 4. 6. 2015

Účastníci:

Petra Procházková, vedoucí odd. 31

Alena Chodounská, vedoucí odd. 32

datum zpracování: 08/06/2015

Struktura cestovní zprávy:

1. Účel cesty

Národní komise pro služby (dále jen NKS) je poradním orgánem ředitele Slovenské národní knihovny. Cílem NKS je rozvoj knihovnicko- informačních služeb a navázání mezinárodní spolupráce. Členy komise se stali nejen zástupci Národní knihovny ČR, ale od roku 2009 také zástupci NTK. Komise zasedá alespoň jednou ročně a zabývá se předem stanovenými otázkami. Náměty, které vznikají z její činnosti jsou předkládány ředitelce Slovenské národní knihovny a ředitelům ostatních knihoven zastoupených v komisi. XVII. zasedání proběhlo v Slovenskej pedagogickej knižnici v Bratislave. Zástupci NTK v komisi aktivně participují, vyjadřují se k probíraným tématům a přináší příspěvky shrnující zkušenosti z oblasti služeb NTK.

2. Časový průběh cesty

Cestu jsme zahájili 2.6. 2015 v dopoledních hodinách v Praze.

3. Průběh navštívené akce

Program letošního zasedání byl následující:

3. 6. 2015

17. zasadnutie Národnej komisie pre služby otvorila Dr. Darina Janovská. Privítala nové členky komisie: Mgr. Katarínu Matúškovú, riaditeľku Univerzitnej knižnice Katolíckej univerzity v Ružomberku, Mgr. Katarínu Hrnčiarovú, vedúcu odboru knižnično-informačných služieb ÚK SAV (miesto Mgr. Zuzany Fojtlovej) a Bc. Andreu Kráľovičovú, vedúcu odd. knižnično-informačných služieb Knižnice P.O. Hviezdoslava v Prešove (miesto Mgr. Andrey Dohovičovej).

1. Blok: Prezentácia Slovenskej pedagogickej knižnice

PhDr. Vladimír Grigar, riaditeľ Slovenskej pedagogickej knižnice: V úvodnom príspevku predstavil Slovenskú pedagogickú knižnicu.

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metódička pre školské knižnice: Integrácia školských a verejných knižníc na Slovensku.

V príspevku informovala o prvých skúsenostiach s integráciou v tejto oblasti na základe dotazníkového prieskumu zameraného na výhody a nevýhody integrácie.

Prítomní si potom prezreli priestory Slovenskej pedagogickej knižnice, oboznámili sa s jej historickými fondami i s výsledkami ich digitalizácie.

2. Blok Digitalizácia – odznali príspevky:

PhDr. Darina Janovská (SNK): Digitalizácia v SNK a sprístupňovanie digitálnych dokumentov

Predstavila národný projekt Digitálna knižnica a digitálny archív, jeho 3 hlavné a 2 podporné zložky a informovala o spôsobe sprístupňovania digitálnych dokumentov po ukončení projektu 30.9.2015: dokumenty chránené autorským zákonom budú sprístupňované len v priestoroch SNK, voľné dokumenty budú sprístupňované cez portál Slovákia budovaný v Národnom osvetovom centre ako výsledok národného projektu CAIR (Centrálna aplikačná infraštruktúra a registratúra).

Mgr. Štefánia Petercová (Štátna vedecká knižnica, Košice): Digitalizácia v ŠVK Košice a jej prínos pre knižničné služby

Predstavila zameranie digitalizácie v ŠVK Košice (obálky a obsahy kníh v online katalógu knižnice, historické fondy, periodiká 19. a 1. polovice 20. storočia, gramoplatne, staré tlače a náhrady dokumentov), demonštrovala prístup k zdigitalizovaným dokumentom, poukázala na problémy

(autorský zákon, nedostatok personálu a vhodnej techniky) a zhrnula výhody digitalizácie pre knižničné služby.

Mgr. Juraj Valko (SNK): Sprístupňovanie osirelých a obchodne nedostupných diel

Podrobne predstavil sprístupňovanie osirelých a obchodne nedostupných diel. Na základe rozšírenej hromadnej licenčnej zmluvy s autorskou spoločnosťou LITA pre oblasť obchodne nedostupných diel bude možné online sprístupniť aj autorsky chránené diela, ktoré už nie sú dostupné v primárnych distribučných kanáloch).

Mgr. Peter Jahnátek (SNK): Prehľad digitálnych služieb slovenských vedeckých a akademických knižníc a prehľad poplatkov za digitálne služby.

Prehľad poskytol na základe údajov uvedených na portáli InfoLib.

3. Blok Elektronické informačné zdroje – odzneli príspevky:

Mgr. Zuzana Prachárová (SNK): Výsledky využívania databáz EBSCO vo vedeckých, akademických a verejných knižniciach

Na základe štatistiky, ktorú mesačne poskytuje spoločnosť EBSCO Publishing poukázala na nedostatočné využívanie databáz EBSCO vo verejných knižniciach. Taktiež poukázala na absenciu informácií o tejto službe na webových stránkach niektorých knižníc.

Mgr. Zuzana Prachárová (SNK): Využitie QR kódu v knižniciach

Informovala o význame QR kódu, o jeho uplatnení v rôznych oblastiach a o jeho uplatnení v knižniciach.

4. Blok: Vzdelávanie

Mgr. Eva Hollá (SNK), metodička pre vzdelávacie služby: Vzdelávacia aktivita SNK Knižnícke základy pre znalostnú spoločnosť

Predstavila akreditovanú vzdelávaciu aktivitu SNK Knižnícke základy pre znalostnú spoločnosť. Ide o modulový prezenčný a dištančný program realizovaný online s e-learningovou podporou.

5. Blok Aktuality a problémy – odzneli príspevky:

PhDr. Darina Janovská (SNK): Novinky a problémy z pohľadu SNK

Informovala o najdôležitejších úlohách z Plánu hlavných úloh SNK na rok 2015 súvisiacich s knižnično-informačnými službami, o príprave zavedenia medzinárodného štandardného identifikátora pre knižnice ISIL v knižničnom systéme SR, o znovuo tvorení výpožičných služieb SNK od 1.9.2015 a o pripravovanej revízii knižničných fondov SNK.

Ing. Silvia Stasselová (Knižnica a informačné centrum Stavebnej fakulty STU a predsedníčka Spolku slovenských knihovníkov a knižníc):

Význam medzinárodnej spolupráce knihovníckych združení na pôde IFLA a v krajinách V4+ Úspešné príklady z histórie a súčasnosti Spolku slovenských knihovníkov a knižníc

V príspevku dokumentovala priamy vplyv československého knihovníctva na vznik IFLA - Medzinárodnej federácie knižničných asociácií a inštitúcií - impulzom boli závery z Medzinárodného kongresu knihovníkov a priateľov kníh v Prahe v roku 1926, ktorý sa konal za účasti 700 účastníkov z Československa a s početnou účasťou zástupcov knihovníctva zo zahraničia.

Zvlášť vyzdvihla priamu angažovanosť československého knihovníctva pri organizovaní jediného doterajšieho Svetového knihovníckeho kongresu IFLA na území Československa, ktorý sa konal v roku 1978 v areáli Štrbského Plesa.

V svojom príspevku apelovala na knihovníkov zo Slovenska aj z ostatných krajín v strednej a východnej Európe, aby sa snažili viac angažovať a organizovať na pôde IFLA - tak ako pred zmenou spoločenských pomerov v roku 1989, kedy tieto krajiny dosahovali oveľa väčšie úspechy v zastúpení v orgánoch IFLA zrejme aj vďaka väčšej organizovanosti a informovanosti medzi sebou.

Ing. Alžbeta Martinická (SNK): Aktualizácia zásad MVS

Predstavila návrhy na aktualizáciu zásad MVS v zmysle požiadaviek, ktoré vyplynuli z výsledkov prieskumu organizovaného SNK v roku 2014.

Mgr. Alena Chodounská (Národní technická knihovna, Praha): Dizajn služieb NTK

Predstavila publikáciu Libdesign: 35 metod pro lepší služby, informovala o východiskách pre dizajn služieb NTK (napr. štatistiky, poznanie zákazníkov, dotazy, web ai.) a podala prehľad vylepšení v oblasti služieb v roku 2015.

6. Blok: Čo nového v knižniciach – odznali príspevky:

PhDr. Jana Huňová (Národní knihovna ČR, Praha): Podala prehľad aktualít v NK ČR i v českom knihovníctve.

Ing. Petra Procházková (Národní technická knihovna, Praha): Novinky ve službách integrované NTK a VŠCHT v Praze

Podala množstvo zaujímavých informácií, napr. o registrácii zákazníkov mladších ako 18 rokov, o navýšení počtu študijných miest v NTK, o výpožičnom poriadku, o možnosti platby kartou a najmä o začatí skúmania spätnej väzby medzi knižnicou a zákazníkmi.

8. Diskusia

Diskutovalo sa po odznení každého príspevku, v diskusii sa prítomní dotkli i problematiky ochrany pracovníkov služieb pred agresívnymi používateľmi v súvislosti s vraždou knihovníčky v knižnici v Horní Bříze, ku ktorej došlo 27.5.2015.

9. Záver

Na záver Dr. Janovská poďakovala Mgr. Janette Gulčíkovej za prípravu 17. zasadnutia Národnej komisie pre služby.

18. zasadnutie sa bude konať v Univerzitnej knižnici Katolíckej univerzity v Ružomberku v dňoch 8.-9.6. 2016.

Závery pre SNK

1. Aktualizovať zásady MVS v zmysle nového zákona o knižniciach
2. Po vyriešení sprístupňovania digitálnych dokumentov cez portál Slovakiana zabezpečiť informácie pre knižnice

Závery pre knižnice v SR

3. Pravidelne aktualizovať údaje vystavené na portáli InfoLib
4. Evidovať informácie o násilí a neprispôsobivých čitateľoch v knižniciach

10. Dokumentácia

Národná komisia pre služby - <http://www.snk.sk/sk/>

Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave - <http://www.spgk.sk/>

11. Anotace ZC

Národná komisia pre služby (ďalej len NKS) je poradným orgánom ředitelky Slovenské národní knihovny. Cílem NKS je rozvoj knihovnicko - informačních služeb a navázání mezinárodní spolupráce. Členy komise se stali nejen zástupci Národní knihovny ČR, ale od roku 2009 také zástupci NTK. Komise zasedá alespoň jednou ročně a zabývá se předem stanovenými otázkami. Návrhy, které vznikají z její činnosti jsou předkládány ředitelce Slovenské národní knihovny a ředitelům ostatních knihoven zastoupených v komisi. XVII. zasedání proběhlo v Slovenskej pedagogickej knižnici v Bratislave. Zástupci NTK v komisi aktivně participují, vyjadřují se k probíraným tématům a přináší příspěvky shrnující zkušenosti z oblasti služeb NTK. Letošní zasedání bylo zaměřeno na prezentaci projektů digitalizace v SNK, knihovní služby, EIZ a aktuální problémy knihoven. Účast zástupců Národní technické knihovny na Národní komisi pro služby SR

má velký význam nejen pro výměnu zkušeností a vzájemnou inspiraci, ale také pro navazování kontaktů a vzájemné spolupráci.

Procházková, Chodounská

08/06/2015